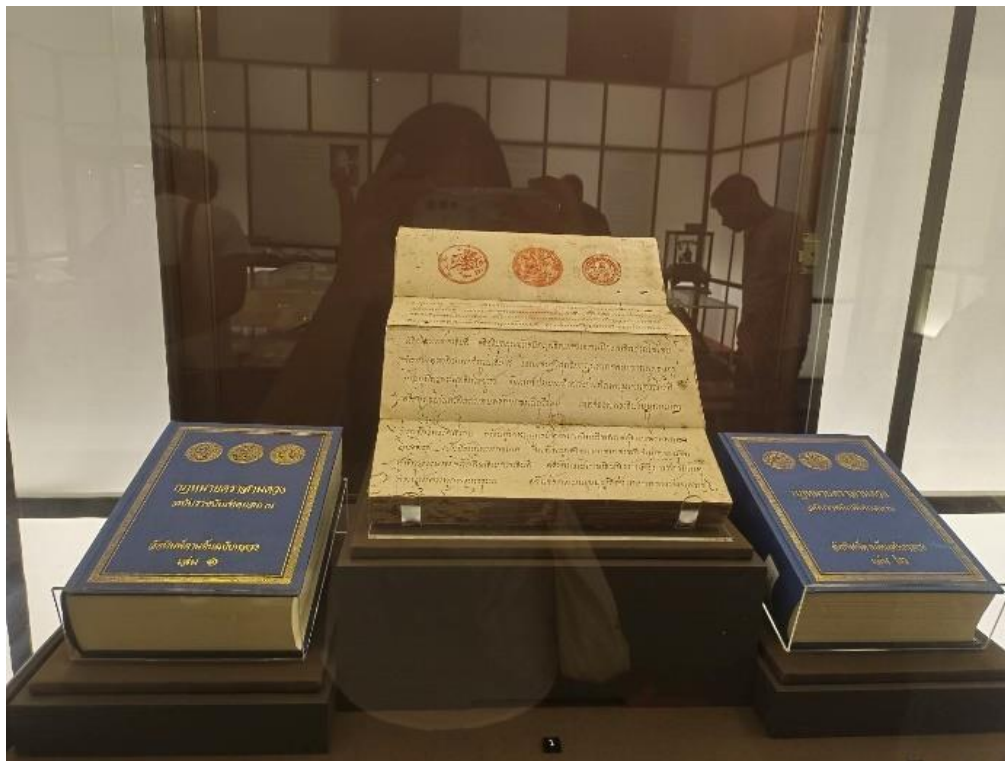

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

เรื่อง กฎหมายตราสามดวง

ประมวลกฎหมายรัชกาลที่ 1 หรืออีกชื่อหนึ่งว่ากฎหมายตราสามดวง เป็นชื่อเรียกประมวลกฎหมายของไทยโบราณ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชำระเนื้อหาขึ้นใหม่เมื่อพุทธศักราช 2348 เพื่อเป็นกฎหมายสำหรับแผ่นดิน ประทับตราสามดวง คือ ตราพระราชสีห์ ตราพระคชสีห์และตราบัวแก้ว โดยรวบรวมกฎหมายเก่าที่ตราขึ้นและใช้อยู่ในสมัยอยุธยาตั้งแต่รัชกาลของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 จนถึงเสียกรุงศรีอยุธยา เพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งในกฎหมายเก่าและยังทรงตรากฎหมายบางบทขึ้นใหม่เพื่อตามสถานการณ์และบริบทของสังคม เพื่อสร้างความสงบสุขและความเป็นปึกแผ่นให้แก่บ้านเมืองมาจนถึงก่อนการปฏิรูปกฎหมายในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชกำหนดบทพระอัยการต่าง ๆ ในกฎหมายตราสามดวงได้ใช้เป็นหลักในการปกครองของไทยมาเป็นเวลายาวนานถึงกว่า 400 ปี จึงนับว่าเป็นเอกสารประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่สุดชิ้นหนึ่งของไทยเป็นหลักฐานชั้นต้นอันเป็นที่มาแห่งประวัติศาสตร์ไทย ทั้งทางด้านกฎหมายและการศาล การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและศิลปวัฒนธรรมของสังคมไทย แสดงความงอกงามแห่งอารยธรรมในอดีตที่น่าสนใจ คือ หลักกฎหมายหลายประการในกฎหมายตราสามดวงยังมีความทันสมัยสอดคล้องกับหลักนิติธรรมและมาตรฐานในระดับสากล

ตราสามดวง คือ ตราพระราชสีห์ ตราพระคชสีห์และตราบัวแก้ว

เรียบเรียงโดย : น.ส.ศรินทร์ทิพย์ สุขอาภรณ์

ข้อมูลจาก : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร